

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti urejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
 1/2 . . . . . 10 .
 1/3 . . . . . 5 .

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katipt po Goriskem in Gradščanskem“ in „Katipt po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v Goriski Tiskarni A. Gabršček. Na naročila brez dopolnje naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po Petič-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loče Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ sak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60. „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gori in naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v c. sh ul., Jellersitz v Nunki ul., Ter. Leban na tekališču, Verdi, Feter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabšič) tiska in zal.

Lekcija dr. Tumi — o socializmu.

Ko je dr. Tuma dokončal pouk o — naprednosti, je prešel na socializem in mi očita, da sem jaz prišel boj s socialno demokracijo radi njegovega vstopa v to stranko.

Kakor je dobil dr. Tuma na nauke o naprednosti najboljši odgovor s ponatisom jednega odstavka iz serije člankov v „Soči“ l. 1904., tako je tudi s socializmom in socialnodemokracijo stranko. Že iz zadnjih ponatisenega odlomka je mogel spoznati vsak čitatelj, da ne potrebujem Tumovih zmedenih naukov ne o bistvu socializma ne o veljavi, ki ma tiče. Ali iz onega članka je tudi razvidno, da nisem bil nikdar za sovražno razmerje med naprednimi in socialističnimi življenji, — in izrekel sem se celo za skupno delo tam, kjer se lahko srečamo na isti poti. Dejal sem:

„Vara se grozno, kdor meni, da še vedno trajajoča kriza v socializmu uniči to gibanje; ali enako se varajo tisti, ki besedičijo, da je konec liberalizmu. Pomlajen, osvežen, očvrščen z naprednimi idejami se v mnogočem približuje ostalim svobodoljubnim, po nekakem modernem preobratu hlepečim mozcim, in ni izključeno, da pride pred vsem do solidarnega boja proti skupnemu nasprotniku, prepustivši poznejši dobi končno filozofsko definicijo enotnega svetovnega naziranja.“

Kaj naj se še zahteva od voditelja napredne stranke? Kdor bi hotel več, bi me moral smatrati za — socialnega demokrata, kar vendar nisem!

In za svoje osebo, v zasebnem občevanju in empatizovanju, mi morajo potrditi priznani velikoletni vodje socialne demokracije, da sem z njimi rad občeval in se razgovarjal o vsem možnem že od nekaj, da so — ko so prihajali v Gorico — poznali mene, dr. Tume pa ne. Še več: da so čisto porogljivo omenjali — dr. Tumo. To je bilo v tisti dobi, ko je bil dr. Tuma še velik buržoa,

da mu je bila celo v Goriski Čitalnici premalo izbrana družba, zato nam je snoval — kazino; v dobi, ko se je skregal s celim stavbenim odborom za „Trgovski dom“, ker je Tuma — veliki socialni demokrat! — hotel zidati edino majhno dvoranico; ali to juko elegantno, da bi bila le za Čitalnico in najboljše sloje; v tisti dobi, ko je on — socialist do dna duše! — dejanski nastopal proti socialnim demokratom (— česar jaz doslej še nisem nikdar storil! —), šel v Solkan, razbil shod in ubogega sodruga Kopača nagnal!!

Dr. Tuma je pač posebne vrste možakar! V Gorici dobro vemo, da je čakal na popoln plem narodno-napredne stranke; prorokoval je, da ga bo stranka še lepo prosila, naj sprejme zopet vajeti, katerih Gabršček ni znal voditi, — in usmilil bi se bil stranke ter narekoval težke pogoje... Take lepe sanje se dr. Tumi niso spolnile, zato je sleklet visokoga gospoda, kakoršene je bil vedno, in vskočil v socialno demokracijo. Tu je razvil nakrat čudovito delavnost. Začel je pisariti, krošnjariti od vasi do vasi, — in pri svojem delu za novi evangelij je — udrihal po narodno-napredni stranki, in posebe naravnost po moji osebi. Vprašal bi lahko vodstvo jugoslovanske socialne demokracije: ali se strinja z dostojnostjo te stranke, da je zase sel dr. Tuma na njene shode tako ostudno osebnostno gonjo, ko je stresal na me svojo jezo zaradi tega, ker sem baje jaz kriv, — da je postal socialni demokrat! Smešno ali resnično! Dr. Tuma se je zagrizel v svoji slepi strasti proti meni, ker me dolži, da sem jaz kriv, ako ni bil izvoljen v državni zbor l. 1901. — in sicer najprej vsled kompromisa z Gregorčičem, pozneje pa namesto Oskarja Gabrščka. In „državni poslanec“ dr. Tuma je imel že javno začrtano pot: preselil bi se bil na Dunaj, kjer bi otvoril odvetniško pisarno za vse jugoslovanske kraje; on, bivši 6-letni deželni odbornik bi zaslovel kot specialist v upravnih poslih, — in rad je govoril tudi o trgovini in obrti, o trgovskem ministerstvu in . . . . . jednom jugoslovanskem zastopniku v tem ministerstvu Omenjam le kot kuriozum in mimogredč take te-

daje Tumove sanje, do katerih mu nisem pripomogel; ako bi bil „privoščil“ izpolnitev teh srčnih želja, tedaj adijo vsa socialna demokracija! Tuma bi se ne bil nikdar spomnil, da je pravzaprav do dna duše — socialni demokrat! — Zato udri po meni, kjer moreš, udri po — nehvaležni narodno-napredni stranki!

In glejte: mož si domišljuje, da bomo mirno vtikali v žep vse njegove hrulacije! Ali je čudno, ako smo se včasih oglašili? Socialnodemokratska stranka nam mora le priznati, da smo bili v očigled vsem Tumovim impertinencam jako obzirni nasproti stranki kot taki in smo se bolj omejili le na Tumove neslanosti, ki jih uganja zadnji čas pod krinko socializma. Sodrugi socialisti naj sprejmo na znanje, da ne verujem niti v Tumov — socializem, kajti dr. Tuma je sam za-se program in stranka; dr. Tuma tudi socialist ni, kakor ni bil... narodni radikalec še pred par leti, ko je letal za „Omladiuši“ v Trst in Celje, kjer je vsiljeval svojo radikalno narodno dušo! —

Ali računati moramo z dejstvom, da jugoslovanska socialna demokracija prepušča jedinemu dr. Tumi vodstvo krajne organizacije v Gorici. Zato naj se nikdo ne čudi, ako bo na vse tumovske hujskarije sledi. Organizovan odpor vseh tistih naprednih mož, ki sicer dajejo priliko do dela in zasluška stotinam . . . . . pristašev socialnodemokratske stranke. Kako daleč pojde ta odpor, to bo čutil dr. Tuma in sedanja njegova stranka. In s tem konec!

A. Gabršček.

Gg. trgovskim sotrudnikom!

Menimo, da bi že bilo na času, da se organizirajo tudi slovenski trgovski sotrudniki v varstvo svojih opravičenih interesov.

Pred dnevi je prinesla tržaška „Edinost“, očitno iz peresa enega stanovskih tovarišev, članek, iz katerega je razvidna vsa organizacijska mizerija gg. trgovskih sotrudnikov.

Mislim, se je na lasten „klub“, celo na zvezo z nami, ki se pa, umevno, ni obnesla. Edino, kar je rodil lanski skupen nastop, je bil — sicer res lepo uspeli — ples.

Ustanavlja se v Gorici „Narodna delavska organizacija“, ki vas vabi v svoje okrilje. Mislimo si to tako, da bi tvorili gg. trgovski sotrudniki v zvezi „N. D. O.“ avtonomno skupino z lastnim odborom in lastno notranjo uredbo, a kadar bi se šlo za izvojevanje stanovskih in narodnih pravic, takrat bi nastopali združeno z uslužbenci vseh strok. Vsi z a enega, eden z a vsel!

Nekateri gg. sotrudniki so se že izjavili za pristop k tej skupini „N. D. O.“, drugi pa so izjavili, da so sicer za samostojno organizacijo, a da se ne strinjajo z idejo „N. D. O.“, ker da so — socialni demokratje. Na to odgovarjamo, da goriška „N. D. O.“, sledeč naukom slavnega sociologa Masaryka, hoče socialno in narodno organizacijo slovenskega proletarijata; da torej priznava v strogo stanovskih vprašanjih internacionalizem, in da vsled tega ne odklanja sodelovanja z drugimi, n. pr. socialnodemokratskimi stan. organizacijami; tudi se ne boče postavljati na šovinistično narodno stališče, češ, drugorodecem ne priznavamo pravic. A organizujemo slovenski proletarijat, ker ga povsod zastopavlja tujevodni življenj, ker je hvalisani internacionalizem rodil za nas dosedaj le škodo in naš proletarijat dosedaj ohranil narodno in socialno nezavednega in ubogega.

Za danes se nečemo spuščati v natančnejše ekspliciranje programa „N. D. O.“. Storitno to obširno po ustanovnem občnem zboru, gg. trgovske sotrudnike pa pozivljamo, da se zdramijo končno iz mrtvila, da se organizirajo in združijo s sorodnimi strokami v močno obrambno celoto.

Pripravljalni odbor „N. D. O.“

Družba sv. Cirila in Metoda.

Narodna požrtvovalnost naših bratov v Ameriki. Vam slov. društvom doma in na tujem, ki niso ravno v deparnih

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoški pisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Čez pol ure se je razvil boj na celi črti. Koadjutor, ki ga je slava Beaufortove hrabrosti spravljal skoro v obup, je bil planil med sovražnike ter izvrševal za svojo osebo čudeže poguma. Njegov poklic je bil, kakor je znano, meč, in srečen je bil vselej, kadar ga je mogel potegniti iz nožnice, vseeno za koga in čemu. Toda v tem slučaju se je bil sicer dobro izkazal kot vojak, kot polkovnik pa slabo. S sedem ali osem sto možmi se je bil zaletel proti trem tisočem mož, ki so se tudi nato razvili v bojni red ter pognali nazaj koadjutorjeve vojake, ki so pribežali v neredu do nasipov. Toda strelji Chanleu-jevega topništva so ustavili kraljevo armado, in za trenutek se je zdelo, da ta omaguje. Toda to je trpelo le kratak čas, in armada je odšla za gručo hiš v neki gozdček, kjer se je zopet zbrala in uredila.

Chanleu je mislil, da je prišel sedaj ugodni trenutek; na čelu dveh polkov se je spustil za kraljevo armado; toda kakor smo že rekli, ta se je bila zopet zbrala ter se vrnila pod vodstvom Chätillona samega, da zopet napade sovražnika. Napad je bil tako silen in pod tako spretnim vodstvom, da so bili Chanleu in njegovi ljudje skoro obkoljeni. Chanleu je odredil

umikanje, ki se je začelo počasi, čevljev za čevljem, korak za korakom. Na nesrečo je Chanleu že čez par trenutkov padel smrtno ranjen.

Chätillon ga je videl, ko je padel, in naznanil je glasno to smrt, ki je podvojila pogum kraljeve armade ter popolnoma zmedla ona dva polka, s katerima je bil napravil Chanleu izpad. Vsakdo je mislil le na svojo rešitev ter se brigal le za to, da pride do utrdb, pred katerimi je skušal koadjutor zopet zbrati svoj razbiti polk.

Naenkrat pa pridrvi eskadra konjice nasproti zmagalectem, ki so prihajali pomešani vse vprek z beguni proti utrdbam. Athos in Aramis sta jahala na čelu, Aramis z mečem in pištolo v roki, Athos pa z mečem v nožnici in s pištolo za pasom. Athos je bil miren in hladen, kakor pri kaki paradi, samo njegov lep, plemeniti pogled se je razžalostil, ko je videl, da poginja tu toliko ljudij, ki jih žrtvuje deloma kraljeva tmoglavost, deloma nezadovoljnost princov. Aramis pa je moril ter se polagoma upijanil po svoji navadi. Njegove živahne oči so postale goreče; njegova tako fino začrtana usta so se smehljala z mrtvaškim nasmehom; njegove odprte nosnice so dihale vonj krvi; vsak njegov udarec je zadel točno, in roč njegove pištole je dokončal začetno ter pobil na tla ranjenca, če se je skušal zopet dvigniti.

Tudi na nasprotni strani, v vrstah kraljeve armade, sta se bojevala med prvimi dva jezdeca; eden je imel pozlačen oklep, drugi pa priprost usnjat naprsnik, izpod katerega so gledali rokavi sukne iz modrega žameta. Jezdec s pozlačenim oklepom se je

zagnal proti Aramisu ter mu zadal z mečem udarec, ki ga je Aramis s svojo navadno spretnostjo odbil.

— Ah, vi ste gospod Chätillon! zakliče vitez; bodite mi dobro došli, pričakoval sem vas!

— Upam, da vam ni bilo treba predolgo čakati, odvrne vojvoda; vsekakor pa, evo me!

— Gospod Chätillon, pravi Aramis ter potegne svojo drugo pištolo iz žepa, ki jo je bil prihranil za to priliko, mislim, da ste mrtvi, če vaša pištola ni nabasana.

— Hvala Bogu, nabasana je, odvrne vojvoda.

In s temi besedami dvigne svojo pištolo nad Aramisa, nameri in sproži. Toda Aramis skloni glavo v trenutku ko je videl, da je pritisnil vojvoda prst na petelina, in kroglja je sfrčala nad njim, ne da bi ga zadela.

— O, zgrešili ste me, pravi Aramis. Toda jaz vas ne zgrešim, prisegam vam pri Bogu!

— Če vam pustim čas za to! vsklikne Chätillon, vzpodbode konja ter plane proti Aramisu z golim mečem.

Aramis ga je počakal z onim strahovitim smehljajem, ki mu je bil lasten v takih slučajih; in Athos, ki je videl, kako je Chätillon zdirjal naglo kakor blisk proti Aramisu, je že hotel odpreti usta ter zaklicati: »Sprožite! sprožite vendar!« ko je že počil strel. Chätillon je razširil roke ter se zgrudil na hrbet svojega konja.

Kroglja mu je bila prodrla v prsi skozi prebiti oklep.

— Mrtev sem, zamrma vojvoda. In pri teh besedah zdrsne s konja.

neprilika, bodi za vzbujevalni zgled „Slovensko podporno društvo sv. Petra št. 50 v Brooklynu. To društvo je namreč pristopilo naši prepotrebni vseslovenski šolski družbi sv. Cirila in Metoda kot podpornik z letnim prispevkom 50 K. Ravzokar je priposlala banka Frank Sakser iz Njujorka že drugo letnino imenovanega društva. Obenem je dobilo vodstvo „Dr. sv. Cirila in Metoda“ navdušeno pismo od blage podpornice v Brooklynu. V pismu pravijo zavedni brooklynski rojaki: „Naša srčna želja je, da bi dobila „Družba sv. Cirila in Metoda“ izdatne podpore iz Amerike, zlasti sedaj, ko vidimo, kako hudo Vas stiskajo sovražni elemeti. Dal Bog, da bi se našladrežljiva slovsrca križem sveta in Vas podpirala tako, da bi Vam bilo mogoče priti do zaavno zaželjenega cilja, spoditi sovražne čete z domače grude matere Slave. Želimo Vam v tem letu blagoslova z nebes in mnogo uspehovi!“ — K tem idealnim besedam goreče domovinske ljubezni pristavimo samo: „Amen!“, to je — „zgodil se!“ — Vsem rojakom, doma in na tujem, posebno vsem društvom, družbam in korporacijam pa bodi brooklynsko podporno društvo zvezda vodnica v čustvovanju in delovanju za našo edino obrambno družbo. Prav nič ne dvomimo, da se bodo dobile naslednice. Sploh pa naj nam bodo naši ameriški rojaki, ki so istotako trpini za vsakdanji kruh, za vzor rodoljubne ljubavi in požrtvovalnosti. Slovenski časopisi v Ameriki, v prvi vrsti dični „Glas Naroda“, so po septemskih dogodkih nabrali prav lepe zneske za razne dobrodelne namene v stari domovini, posebno častno se spominjajo „Družbe sv. Cirila in Metoda“, kateri je „Glas Naroda“ ravnokar zopet doposlal zbirko 60 K. Hvala tisočera uredništvu in vsem darovalcem!

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Kolesarsko društvo „Vrtojba“ v Vrtojbi priredi, kakor je bilo že objavljeno, svojo prvo plesno zabavo v nedeljo, 31. prosinca v prostorih g. Maraža v Dolenji Vrtojbi. Če smemo soditi po pripravah, ki se vrše v to svrbo, lahko trdimo, da bo ta prireditiv edina svoje vrste med letošnjim pustom v Vrtojbi in v goriški okolici sploh, in da bo prekašala vse druge dosedanje zabave. Cel čas bo delovala šaljiva pešta. Na programu stoji tudi, da se vrši šaljiva tombola pa polževa dirka. Za tombolo je preskrbljeno z mnogimi krasnimi dobitki, tako da bodo imeli lahko tudi oni, ki se radi ne vrtijo ob zvokih poskočne koračnice ali sanjavega valčka, obilo zabave. Posebno polževa dirka bo zanimiva, res vredna, da si jo pride vsakdo ogledat. Med dobitki za šaljivo tombolo omenjamo le sledeče: lepo svinjsko pleče, kiobaso, ki ima, kakor klobase sploh, dva konca, mlad, za kozico prav dober petelinček, par domačih zajcev, steklenica pristnega tropinovca in butiljka vermuta i. t. d., torej same stvari, ki res zaslužijo, da vsakdo poskusi naklonjenost muhaste sreče. Vsaka srečka bo stala 20 v.

Kakšno nagrado dobi zmagovalc pri polževi dirki, je pa še velika tajnost, ki je ne smemo povedati. Če pa koga muči radovednost, naj pride pa pogledat. Polževa dirke se udeležijo lahko vsakdo. Vložek znaša eno krono. Kakor vidite, bo v nedeljo popoldne res zabavno v Vrtojbi, upamo torej na obilo udeležbo, posebno ker imamo še dosti pristne vinske kapljice na razpolago. Udje kolesarskega društva morajo imeti tisti dan vsi društveno čepico ali vsaj društveni znak, drugače se jih ne bo smatralo kot ude.

Na veselo svidenje!

V Bukovci se je vršila te dni volitev gospodarskega sveta. Zmagala je stranka dosedanjega načelnika v vseh treh razredih in ne stranka V. K. Gospodarski svet šteje 18 udov in 9 namestnikov. Gospodarski svet je v dobrih rokah; zato pričakujemo od njega tudi dobrih uspehov.

S Šmartnem bode imela „Kmečka posojilnica in hranilnica za kojščansko županijo“ dne 2. svečana t. l. ob 3. uri pop. izredni občni zbor.

Dnevni red: Volitev blagajnika. Volitev jednega odbornika. — Načelstvo.

Iz tržiškega okraja.

Braino-pevske društvo „Ladija“ v Devinu vabi na veselico s plesom, ki se bo vršila s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Nabrežina“ iz Nabrežine v nedeljo dne 31. prosinca 1909. v veliki Plesovi dvorani v Devinu. Začetek točno ob 6. uri pop. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Velik gozdni požar je bil pri Trziču 26. t. m. Na široko se je videlo, kako gori in kako se ogenj širi, ker je bila burja. Šli so gasiti tržiški ognjegasci in vojakov 3 kompanije. Po dolgem trudu se je posrečilo pogasiti ogenj. Škoda je velika.

Iz bovškega okraja.

Iz Čezsoča. — Meseca oktobra se je vršila volitev župana za občino Čezsoča. Novoizvoljeni župan pa ni hotel sprejeti županovanja. Na to se je vršila čez osem dni nova volitev, katera je bila brezvpešna radi raznih vzrokov. — Do danes nimamo še župana. Ne vemo, kje tiči vzrok, vemo pa, da bi moralo prisiliti c. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu novoizvoljeno starešinstvo, da izvoli novega župana. — Pričakujemo od sl. c. kr. okrajnega glavarstva v Tolminu, da vkrene potrebno v najkrajšem času.

Sledi 30 podpisov.

Domače vesti.

Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in za „Dijaško kuhinjo“ v Gorici se je nabralo v Opatjemselu na gostiji ob vrnitvi novoporočencev gg. P. Marušiča in M. Marušič roj. Jelen iz ženitovanjega potovanja po K 11-01, vkup 22-2 K. Novoporočencema vse najbolje in živeli posnemalci!

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Na dan tužnega pogreba naše dične slovenske umetnice Vele Nigrinove darovala inženjer Roš in podpolkovnik Vukasovič za družbo sv. Cirila in Metoda K 10.— s klicem: „Z Bogom, Vela, na vekomaj!“

Za družbo sv. Cirila in Metoda je darovala občina Prvačina o priliki jubileja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I. K 50.— in sicer za Krmínsko slov. šolo. Iskrena hvala!

Smrtna kosa. — V Mariboru na Štajerskem je umrl odvetnik dr. Janko Sernec v starosti 75 let. Pokojnik je bil mnogo let vzdrževatelj Slovenstva v Mariboru, sploh delaven narodni mož. Blag mu spomin!

Umrli je na Dunaju Ljudevit Jošt, c. kr. tajnik poštnega ravnateljstva.

Pripravljani odbor N. D. O. sklicuje zaupen shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 31. t. m. točno ob 3 1/2 pop. v gostilni pri Gorjancu na Kornu.

Dva velika oratorjska koncerta „Glasbene Maticе“. Zvesta dosedanjim tradicijam priredi „Glasbena Matica“ dne 3. in 4. februarja v veliki dvorani hotela Union dva velika oratorjska koncerta. Izvajal se bode obakrat svetovnoslavni Perosijev oratorij „Rojstvo Izveličarjevo“, za štiri soliste, mešan zbor in veliki orkester. Vseh sodelujočih bode 240. Don Lorenzo Perosi, mlad laški duhovnik, je najznamenitejši izmed modernih oratorijskih komponistov. Njegovo najslavnejše delo je „baš Rojstvo“. Izvajalo se je po mnogih mestih že z največjim vspehom, toda v Avstriji ga bodo izvajala „Glasbena Matica“ prva. Držeč se strogo evangelijskega poročila, predočuje nam slavni umetnik božanski dogodek včlovečenja Kristusovega z neopisno prisrčnostjo, pobožnostjo in navdušenostjo. Očividci pripovedujejo, ko se je izvajal oratorij v Vidmu na Laškem, da je občinstvo kar glasno ihtelo notranje ginjenosti. Skladba stoji sicer na vrhuncu glasbene umetnosti, ali vendar je lahko umljiva, ker je mojster Perosi znal poseči v globočine čutečega človeškega srca. Velik glasbeni užitek bodo torej imeli ne samo visoki glasbeniki, ampak vsakdo, čegar čustvovanje je dostopno blaženstvu prisrčne glasbe. Pripovedovalec (bariton) pripoveduje dogodek po svetem pismu. Nastopa Marija (sopran) in angel (tenor). Kjerkoli naneso besede, uporabi jih umetnik v prekrasne slike izražene od pevskega zbora, orkestra ali solistov, tako da tvori vse skupaj eno samo divno — krasno zaokroženo celoto. Ni toraj nič tako zvanih samostojnih arij solistov in samostojnih zborovih nastopov. In to je ravno najznamenitejša posebnost tega umotvora. „Glasbena Matica“ se ni strašila volikanskih stroškov, da le omogoči Slovincem redki glasbeni užitek, ki se ga more imeti prav malo

kje in malo kdaj. Na nas Slovincih pa je, da pridemo v kar največjem številu, da podpremo vzvišeno kulturno stremljenje „Glasbene Maticе“ in se enkrat v polni meri navzujemo glasbenih krasot prve vrste. Sedeži za vsak večer po 2, 3, 4, 5 in 6 K, stojišča po 1 K 20, za dijake po 60 vin. se dobivajo pri gospej Češarkovi v Šelenburgovh ulicah. Želeti je, da bi si slavno občinstvo sedeže preskrbelo pred koncertoma. Ukrenilo se je, da bodo na desni in levi strani balkona v sredini, kjer so, kakor so izkušnje dokazale najugodnejši prostori, ti prostori najdražji. Oratorij je v dveh delih in se bodeta oba dela vsak večer v celoti izvajala.

Namesto vstopnina k družinskemu večeru goriških slovenskih obrtnikov in trgovcev je poslal g. Andrej Vrtovec, trgovec v Tolminu, K 5, za kar se mu izreka prisrčna hvala. Živeli posnemovalci!

Goriško učiteljsko društvo bode imelo svoj letni občni zbor 4. februarja t. l. v Gorici v kavarni „Central“ ob 9. uri predpoldne s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Zapisnik zadnjega zborovanja. 3. Poročilo: a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 4. „Doneski k saniranju socijalnih razmer med učiteljstvom“. Predava tov. Mermolja. 5. Volitev novega odbora. 6. Raznoterosti. — K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Družinski večer slov. obrtnikov in trgovcev bo, kakor že naznanjeno, v soboto 30. t. m. „pri jelenu“ zvečer ob 8 1/2 s sodelovanjem vojaške godbe. Vabi se k obilni udeležbi obrtnike in trgovce ter prijatelje in znance. Namen družinskega večera je ta, da se spoznavamo in pozabavamo med seboj. Čisti dobiček je namenjen vdovinski in sirotinski ustanovi „Trg. obrt. društva“. Vstopnina 1 K, dame proste. Glede na blag namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

Prameščen je iz Trsta v Gradišče ob Soči namestniški konceptni praktikant dr. Teobald grof Khuen-Belasy.

Slovensko bratno in podporno društvo v Gorici vabi na koncert s plesno zabavo, katerega priredi na Svečnico ob 1/2 8. uri zvečer v prostorih pri „Jelenu“. — Vstopnina h koncertu za osebo 50 vin., k plesu za društvenike 1 K, za nedruštvenike 2 K. — Ker je prebitek namenjen bolniškemu zalogu, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Dolžnost vsakega delavca in prijatelja delavskega stanu je, da se udeleži te prireditve.

Odbor.

Brate Sokola opozarjamo še enkrat na sankališče v Bohinjski Bistrici. „Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem“ je bila tako prijazna, da je popustila pri dnevnih listkih 50% za člane društva, ki se izkažejo z društveno legitimacijo. Vsak se lahko sanko en dan za 50 vin. — Novoustopli člani dobijo legitimacije pri tajniku br. Podgorniku, ki daja tudi druga tozadevna pojasnila. — Na zdar!

Vedno hušje! — Za božjo voljo, kaj pa je! potres, potres! Konec sveta se bliža! Ali pa bo vojna, krvava vojna! 700 parov konj je že prikoralo v mesto po Solkanski cesti, vsi vpreženi, pa v kaj? In kako sopihajo, kako vlečejo, malo da jim ne počijo mišice na nogah, tako se napenjajo. Ljudstvo vse zbegano hiti na vse strani, tuli, se križa in moli: „To je šiba božja, ki je prišla nad nas, da nas tepe za naše grehe. — Spokorimo se, spokorimo se!“ — Pa glej, vedno groznejše — iz Soške doline proti Solkanskim vratom se nekaj vali, veličastno počasi vali in premika, zemlja se tresse. — Ali se je morda sv. Gora prekucnila in sili v mesto pred seboj vse uničujoč? Oh, kako se motite, ne, to ni šiba božja, tudi sv. Gora ne, ta še vedno stoji trdno in nepremično, pač pa je to hrib, da, da, kaj zijate, hrib je to, ki ga je „Soška podružnica“ naročila naravnost iz Triglavskega pogorja — 1000 parov čilih konj je vpreženih in ga prav gotovo še pravočasno privlečejo pred „Trgovski dom“. — Da, tam bo postavljen ta hrib, sredi ljudskega vrta, v vsej svoji divji krasoti in planinci bodete lahko skušali na njem in po njem svoje vrtoglavosti.

„Gorica“ in „Primorski list“ absojena. — Obsojba, katero smo priobčili, jezi klerikalnega generala. Zato pripoveduje po zadaji „Gorici“, da bi bil moral poslanec Štrekelj tožiti „Zarjo“ v Trstu, katere v naši deželi nihče ne čita, in ne „Gorico“ in „Primorski list“, ki sta priobčila žaljiv članek iz „Zarje“. Vse zavijanje kaže le slabo vest, ki znova obsoja klerikalne lažnike in obrekovalce. „Gorica“ in „Prim. list“ sta imela nastopiti do-

kaz resnice. Zakaj nista tega storila? In zato ne, ker sta vedoma lagala in ker sta vedela, da dokaza resnice ne moreta doprinesiti. Kdo je tisti, ki bo verjel, da bi klerikalci ne bili nastopili dokaza resnice, ako bi bili imeli dokaz resnice v rokah? Kako ošabno so pisarili, kako zmagonosno se vedli — ko je bilo treba dokazati zaleče trditve, so se pa skrili za hrbte svojih slamnjakov, ki sta izjavila, da ne vesta nič, kako je prišel inkriminovani članek v lista. Niti poskusili niso obrekovalci podati dokaza resnice. Zato pa so obsojeni in pokazalo se je znova, kako falotsko obrekovati znata Gregorčičeva lista. Vsa čast dičnemu „ljubljenca naroda“!

Doprinesiti dokaz resnice, je bila dolžnost „Gorice“ in „Prim. lista“, ker sta bila ta dva lista tožena. Trditve v „Gorici“, da dokaz resnice je imela doprinesiti „Zarja“, je bedasta. Razsodba c. kr. okrožne sodnije v Gorici govori dosti jasno, ko pravi: „Edino, kar bi bilo moglo obtoženca rešiti in opravičiti, bi bilo, da sta dokazala, da inkriminovana notica ne vsebuje pregreška razžaljenja časti. To bi bila pa mogla doseči samo na ta način, da sta nastopila in izvedla dokaz resnice. A tega dokaza nista niti ponudila!“

Dr. Tuma v križu. — Tržaški križ je prenašal v nedeljo dr. Tuma. Težak je bil ta križ, tako, da se je gospod dr. Tuma potil in jecljal. Shodu v križu pri Trstu je predsedoval sodrug Regent, ki je dal besedo gospodu (ne sodrugu) dr. Tumi. Soc. demokratje so pričakovali velike udeležbe soc. demokratov, ali teh ni bilo, ker jih pač ni, in Regent je bil izbran za predsednika z 18 glasovi. Gospod dr. Tuma je predaval o — vinarški zadruzi. Bil pa je precej uljuden, kajti pozdravil je celo pozneje došle pristaše N. D. O., katero drugodi tako ostro pobija. Na shodu se ni govorilo nič drugega — pripravljani pa so bili najbrže na kake hudo socialistične govornice, kakoršne spušča v svet dr. Tuma. Ko je odhajal dr. T., je buje rekel: s križem je pač križ!

Obsojeni klerikalci. — Na nedeljskem shodu v Ljubljani, katerega smo že omenili, se je obsodilo klerikalno stranko, ker so njeni poslanci v deželnem zboru kranjskem glasovali zoper davčne olajšave za ljubljanske hišne posestnike. Maščevanje za to, ker ni Ljubljana črna! — Onemogočili so klerikalci tudi vprašanje regulacije učiteljskih plač. Med klerikalnimi poslanci sta 2 učitelja! Pustili so hotoma vso reč lepo v odseku. Maščevanje nad učiteljstvom, ker noče biti klerikalno.

Na planinskem plesu dne 1. febr. nastopi tudi slavnoznamen kvintet „Trentarji“, ki priredi v spodnjih prostorih Trgovskega doma koncert. Vspored bo naznanjen na posebnih lepkih v plesnih prostorih.

„Slovenska čitalnica“ v Gorici naznanja, da se vrši njen veliki ples v nedeljo dne 21. svečana t. l. v veliki dvorani „Trgovskega doma“ točno ob 9. uri zvečer. Vstopnina za ude 1 K, rodbina 2 K, za neude 2 K, rodbina 3 K. Oprava plesna.

Vabila za ta ples se že razpošiljajo. Če bi kedo, ki se želi plesa udeležiti, pomotoma vabila ne dobil, kar se pri velikem številu vabljenecv prav lahko pripeti, naj se blagovplji javiti enemu gg. odbornikov.

Odbor.

Niti mrtvih ne pustil na miru! — Gregorčičeva „Gorica“ izmerja v „Naših opazkah“ v sobotni številki rajnega vrliga moža Petra Šavleta iz Čepovana z državnikom. Peter Šavli je bil vrl kmetški mož, odkritosrčen pa zvest pristaš napredne stranke. Ni imel sicer šol, ali zdrav razum je govoril iz njega — zato pa nima „Gorica“ nikakega povoda smešiti ga z državnikom, še toliko manj, ker že počiva v grobu. Če bi bilo v klerikalni stranki kaj takih mož, to bi jih čislali in spoštovali! — Del mortuus nil nisi bene — se je sicer učil člankar, ali kaj je izvestnim ljudem na tem: blatiti celo spomina mrtvega, čeprav so zjutraj brali mašo ter držali v rokah Najsvetejše!

„Goriška slovenska mladina“ naznanja, da se vrši zadnja plesna vaja jutri pri Jelenu z vojaškim orkestrom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za gospode 1 K, za dame in dijake 50 vin.

Zimski šport v Bohinju. — Iz Bohinjske Bistrice nam poročajo: Zadnje dni je nastopila pri nas prava zima in zato je pri nas sedaj najprikladnejši čas za izvrševanje zimskega športa. Jasno nebo, zimsko zavetje brez vsakega vetra in veličastni razgled na mogočno

gorovje z velikanom Triglayom v ozadju vabi v našo sredo navdušenega planinca, izborna drsalistična, najprikladnejša pobočja, pokrita s precej trdo sneženo plastjo in naše velezanimivo sankalistično nudijo prijateljem zimskega športa jako hvaležno polje za vežbanje. Posebno sankalistično je sedaj naravnost izborna. Nikjer ni ledeno, vendar pa skozinskoz po celi progji z masipi vred jako trdo, tako da je res pravi užitek drčati s hitrostjo skozi snežene poljane mimo začudenih gledalcev. Če tudi kdo ni sam športsmen, najde tu dovolj razvedrila in zabave, ako gleda druge pri njih izvajanjih. Za prihodnjo nedeljo je zopet naznanjenih že dokaj sankalcev in sicer dobrih moči, ki se hočejo vežbati za dirko, in že zasledovanje njih vaj je skrajno zanimivo. Zato priporočamo vsakemu, da poleti v Bohinj, morda najde ravno pri zimskem športu toliko zanimivega, da se mu tudi sam posveti, pri tem pa opozarjamo na udobnost znižane vožnje.

Slovenskim klerikalcem se ne sme nič verjeti!
— Volitve v trgovsko in obrtno zbornico na Kranjskem se vršijo v znamenju boja narodno-napredne stranke proti klerikalcem in Nemcem. Napredna stranka je bila za pošten kompromis ter ni hotela boja med slovenskima strankama. Ali klerikalci so zavlačevali kompromisna pogajanja, med tem pa delali za volitve skrivno na svojo roko. Konačno so odbili kompromis in volitve se vršijo v znamenju boja med naprednjaki ter klerikalci in Nemci. Slovenskemu klerikalcu se ne sme nikdar nič verjeti, ker je zavraten in hudoben. In tega boja se tudi vidi, kako malo je mar klerikalcem za pomirjenje, da bi se mogel toliko uspešneje biti boj z nemškim sovražnikom!

„Rdeči Prapor“ ima iz Gorice neumen dopis, ki slika nar. del. organizacijo za medikament, ki naj pomaga napr. stranki. Preneumno! N. D. O. je samostojna delavska organizacija in nič drugega. Vmešavanje imen v novo organizacijo kaže le strah slov. soc. demokratov pred N. D. O. Faktorja Goriške tiskarne g. Fabčiča imenujejo Hrvata. Rdeči dopisnik bi se lahko vedel, da je g. F. Slovenec, rojen v Gorici.

„Goriška slovenska mladina je že razposlala vabila za veliki ples, ki se vrši 6. februarja. — Kdor po pomoti ni sprejel vabila, se naproša, da se oglasi v trgovini g. Drufovka v Gosposki ulici.

„Umetniška noč“ v Trstu. — Umetniški klub „Skala“ v Trstu priredi umetniško noč 26. t. m. Izdan je za to priliko lep umetniški lepak, katerega je narisal slikar Viktor Hugo (Grbič), načrte je zasnoval slikar gosp. Globočnik. Natančnejši vspeled in vabila se razpošljejo.

Padel je z okna pri delu mizar iz Stračič Konstantin Marega ter se pri tem tako pobil in poškodoval v notranjih delih, da je na teh poškodbah umrl v tukajšnji bolnišnici. Marega, ki je star 56 let, je delal na tukajšnji mestni palači.

V tržaško bolnišnico so sprejeli 48-letnega Antona Bariča iz Kranjevasi pri Skopem, ki je dobil rano na levem očesu vsled eksplozije mine.

Ponesrečil je pri delu mizar Anton Kuljat iz Grgarja. Hudo je poškodovan na desni roki. Delal je v Solkanu pri g. I. Doljaku. Zdravi se v goriški bolnišnici.

Izpred sodišče. — Radi javnega nasilstva so bili obsojeni Anton Krečič in Ciril Štibilj na 2 meseca ječe s postom vsak mesec in Alojzij Krečič na 1 mesec ječe z jednim postom, vsi z Ustja doma, ker se se protivili na plesu 15. oktobra redarju Fr. Kalinu, ki je miril A. Krečiča.

Matija Rajm z Ogrskega, star 58 let, oženjen s 4 otroki, se je pregrešil nad neko 6-letno deklico, radi česar je bil obsojen na 5 mesecev ječe s postom vsak mesec.

16-letna Alojzija Bucik s Kanalskega vrha ni prav priporočljiva varubinja otrok. Služila je pri g. E. Konjedicu v Plaveh, pobrala nekaj denarja, zlatenine in drugih rečij, zraven pa otročičke mučila, jih stiskala za glavo ter jim širila usta. Obsojena je na 6. danov ječe z jednim postom in jednim trdim ležiščem. Upajmo, da jo ta kazen izmodri, da ne bo počela več kaj takega.

Zveza narodnih društev.

Narodno-izobraževalno društvo „Sočeban“ pri Barkl v Gorici je imelo v nedeljo svoj občni zbor. V odbor so bili voljeni: predsednik Josip Brajnik, podpredsednik Franc Braj-

nik, tajnik Jakob Calligaris, blagajnik Ivan Marušič, odborniki Ivan Gri, Alojzij Brajnik, Josip Marušič in preglednika: Anton Gri in Miroslav Brajnik.

Bralno društvo „Lipa“ v Biljani bodo imelo dne 2. februarja 1909. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Kmeto-izobraževalno društvo v Lomu priredi dne 7. febr. društveni ples v prostorih go. sp. Josipa Levpuška.

Narodno izobraževalno društvo na Ajševci bo imelo v nedeljo dne 31. t. m. ob 2 1/2 pop. v društvenih prostorih svoj redni letni občni zbor.

Bralno in pevsko društvo na Slapu priredi dne 2. februarja, v prostorih gosp. Matija Hvale svojo veselico s sledečim vspeledom: 1. Pozdravni govor; 2. Knall: „Siovan“, poje moški zbor; 3. Hajdrih: „Na boj“, poje moški zbor; 4. Deklamacija, (gdč. Gerželj); 5. Volarič: „Slovanski svet“, poje moški zbor; 6. Hajdrih: „Jadransko morje“, poje moški zbor; 7. „Mila lunica“, koncertna ilustracija slovenske nar. pesni za glasovir, (gdč. Richter); 8. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, poje mešan zbor; 9. Igra: „Dobrodošli! Kdaj pojdete domov?“ Burka v enem dejanju; 10. Srečkarije; 11. Ples. Začetek ob 4. uri pop. K. obilni deželeži vabi najuljudnejše odbor.

Trgovske-obrinske in gospodarske vesti.

Razstava o izkoriščanju trte v Rimu od 14. do 28. februarja 1909. — Po prizadevanju društva italijanskih kmetovalcev se priredi v Rimu prva razstava o izkoriščanju trte; za časa razstave so vrši „Kmetijski teden“, ki ga je bilo društvo organizovalo pred dvema letoma z velikim uspehom. Namen razstave je pokazati, da se morejo dobiti iz grozdja razni pridelki, ki se dajo lahko spečati in ki olajšajo slabo gospodarsko stanje vinogradnika, to pa bodisi ob slabi bodisi ob takih letinah, ko je preveč pridelka. Razstava nudi vinogradnikom priliko, da se mnogo koristnega navadijo.

Deželni kmetijski urad je hotel organizovati skupno potovanje v Rim; preskrbeti znižane železniške vozne ter dobiti olajšave pri ogledovanju razstave. Jako lepo — ali čemu ta kmetijski urad razglašajo to šele sedaj, in sicer s pristavkom, da doba zglasovanja se zaključijo že z 31. t. m. Morda pošljejo kaj furlanskih kmetov v Rim? Ker se naznanja tako potovanje šele zadnji trenotek, je vsa akcija neresna, vsaj za Slovence! Ali na deželnem odboru ne znajo delati s Slovenci drugače nego tako!

Ruska vlada proti pljančevanju. — Pred kratkim objavljena odredba ruske vlade zastopa popolnoma nova načela v upravi monopola na alkoholu. Pridelovanje in prodajo žganja ima na Ruskem, kakor je znano, v rokah vlada, ki je dosedaj zmirlj le gledala, kako bi dal ta monopol državi več dobička. Nova odredba pa sloni na načelu, da naj ta monopol tudi v zdatni meri pospešuje protialkoholno gibanje. Žganje se naj prodaja le v večjih množicah in tako se naj odvrnejo od žganjepitja najubožnejši sloji, ki so dosedaj zadnje kopejko odtegnili svojim družinam in si kupili zanjo vodke. Državne žganjarne bodo skrešile prodajalni čas in yasi bodo imele pravico, da v svojem področju točenje žganja popolnoma prepovedo. Iz tega se kaže, kako blagovosno bi lahko deloval na treznost monopol na žganje, ki so ga tako dolgo izrabljali samo v fiskalične svrhe.

Neposredni vtisk časniških znamk po 6 vinarjev. — Glasom odloka c. kr. trgovskega ministerstva z dne 11. januarja 1909. prevzema poštna uprava pričeniš z 15. januarjem 1909. vtisk časniških znamk po 6 vinarjev na ovitke, križne zavitke ter naslovne liste. — Natančnejša tozadevna pojasnila daje vsaki poštni urad, oziroma jih je povzeti iz poštne in brzojavnih odredbenikov št. 35 iz 1. 1905. in št. 7 iz 1. 1909.

Na Balkanu.

Mladoturški listi razglašajo, da je razdala Avstro-Ogrska roznim turškim magnatom 55 milijonov K, da bi omogočili sporazum med Avstrijo in Turčijo. Poročila, da je sporazum dosežen, so bila prenapgljena. Ako se potemtakem doseže sporazum, bo veljala Bosna Avstro-Ogrsko 110 milijonov K. — Bolgarija je oborožena in pripravljena za

vojno s Turčijo. Zadnja poročila trde, da je nastalo med Turčijo in Bolgarijo pomirjenje ter da mobilizacija v Bolgariji ni agresivnega značaja, marveč dejanje previdnosti.

Politični pregled.

V ogrskem državnem zboru je imel min. predsednik velik govor, v katerem se je prvotno zavaroval proti temu, da bi Ogrji kako vplivali ne velezdajski proces v Hrvatski, potem pa govoril o velezdajskih namenih; proti koncu je rekel, da se nikdar se ni šlo na roko hrvatskim zahtevam tako, kakor sedaj!!

Razne vesti.

Abselnski cesar Menelik je na smrtni postelji.

Bilzu Nizze so našli strašno razmesarjeno truplo 54-letnega Antone Dalbereza, očeta treh otrok. Sodi se, da je bilo truplo privlečeno z drugega kraja, ker so se našli sledovi krvi, ki so vodili do neke hiše, v kateri je bil najbrže storjen zločin. Kdo je morilec, se še ne ve.

Boj z dvema tatovoma v Londonu. — Londonska policija je izvedela, da se nahajata v mestu v neki krčmi dva nevarna žepna tatova. Šli so jih lovit. Ko sta tatova zavohala redarje, sta stekla pred njimi, skočila na bližnji tramvaj ter ga pognala v tek. Redarji so streljali. tatova tudi. Dva redarja sta bila ubita, en tat je ušel, drugi je bil ranjen ter je prišel tako v roke pravici.

Časnikarstvo v Ameriki. — Leto 1810. je izhajalo v Ameriki 336 časnikov, vsak dan izmed teh samo 25. Sedaj pa je v Ameriki 21.000 časnikov, od teh dnevnikov 2415, tedniških 16.288. Skupno se obelodanuje po 10 milijard iztisov, kar odgovarja vrednosti jedne milijarde K na leto.

Strupena kača. — Lani se je poslalo kustosu zoolog. oddelka „Johneja“ v Gradcu iz cele Štajerske dežele 4269 glav od ubitih strupenih kač (gadov in modrasov). Deželni odbor daje za vsako glavo 50 vin. nagrade.

Preganjanje srbskih časnikov v Bosni. — Odgovorni urednik „Srpske Rjечи“ v Sarajevu Jugović in glavni urednik Šandor Omčikus sta bila obtožena radi doslovno prevedenega članka iz „Pester Lloyda“ o intervjuu „Lloydovega“ dopisnika s Spalajkovičem, sekcijskim šefom srbskega ministerstva zunanjih del. Jovanović je bil obsojen na sedem mesecev, Omčikus pa na eno leto težke ječe.

Iz Sarajeva brzojavljajo, da sta obsojena časnikarja Omčikus in Ivanović morala takoj nastopiti zapor. Ta nečuvna obsodba je izzvala silno ogorčenost ter podvojila sovražno razpoloženje proti Avstriji.

Samomorilci na Dunaju. — Preteklo leto je bilo na Dunaju 1236 samomorov. 816 oseb med samomorilci je moških, 420 ženskih. Obesilo se je 152 moških in 21 žensk; ustrelilo se je 108 moških in 14 žensk; drugi so se zastropili, utopili itd. Najmlajši samomorilec je bil 7 letni deček, najstarejši 80-letni starček.

Pozor!!

9 — 15 kron

na dan si zaslužijo potniki gospe ali gospodje, ki so znani v okolici Gorice in Istri, ako prevzamejo zastopstvo jako lukrativnega dunajskega podjetja. Za kolekcijo se zahteva 40 kron kavicje ali dokumente. Prednost imajo oni, ki stanujejo v Gorici. — Ponudbe je pošiljati na naše upravništvo pod sifro: „Devotionalien“.

Stavbeno podjetje

Znidarčič & Stepančič
GORICA

Tržaška ulica št. 29.

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplo priporočata

Znidarčič & Stepančič.

Poslano*)

Turški Hedžet & Koritnik

v Gorici.

Ker v Vajinem odgovoru z dne 23. t. m. na moje odprto pismo z dne 18. t. m. nista objavila resnice, hočem podati danes bolj jasno sliko cele zadeve javnosti v pretres!

Sedaj omenjata, da je Vama g. J. K. poročal o neki stranki, katera je bila baje pri meni in ker ni našla zaželjenega blaga, je prišla do Vaju in vprašala: „Imate zopet novo podružnico v Raštelju?“ na kar se ji je odgovorilo, da ne. Ta Vajina trditve je pa popolnoma v protislovju v Vajinim pismom z dne 9. t. m., v katerem pravita sledeče: „Te dni se je oglasila neka stranka, katera se navadno poslužuje pri nama. Mimo Vas grede vidi gospoda, katerega je videla poprej pri nama v kondiciji. Vprašala ga, ako je to tudi najina prodajalna, nakar se ji je odgovorilo „da“ z opazko, da je vseječno, kupi tu ali tam in seveda poslužena je bila pri Vas. Ako stranka ni dobila zaželjenega blaga, kako trdita, da je bila postrežena pri meni (Laž). Omenjata v istem pismu, da Vama je stranka na razpolago eventuelno za pričo!

Razvidno je torej iz gornje vsebine, da g. J. K. nima v zadevi nič opraviti, kajti stranka se je oglasila pri Vama ne pri g. J. K. Ko sem pa jaz v svojem pismu z dne 11. t. m. zahteval ime iste stranke, napram kateri se je baje eden mojih g. uslužbencev izrazil, da je moja trg. Vajina, in jo imata Vidva na razpolago — sta mi mesto istega dala pismeno izjavo, da naj z g. J. K. poravnam celo stvar, ter poslala g. J. K. k meni. Jaz sem Vaju pa v svojem dopisu z dne 12. t. m. nato poučil, da nimam z g. J. K. ničesar opraviti, ampak z Vama, kajti Vidva sta mi predbacila že omenjene besede v pismu z dne 9. t. m. in Vidva sta rekla, da imata stranko na razpolago, katero še danes iščeta. (Torej zopet laž!) Povdarjal sem, da objavim zadevo javno, ako mi v treh dneh ne dokazeta trditve, in ker sta v svojem z dne 13. t. m. imenovala g. J. K. kot nezanesljivega moža v govoru in obnašanju (kako morete imeti takega moža v trgovini?), ter želela, da še malo potrpi, da se obrnete direktno do stranke, od katere naslov je g. J. K. izgubil pa se ga je kot nezanesljiv od Vas imenovan zopet spomnil, in mi potem vsebino strankine izjave poročata.

Čakal sem nato iz lastnega nagiba še pet dni, kajti nezmislno je pravzaprav čakanje, ako je stranka na razpolago. Ker mi pa po petih dneh nista nič poročala, sem imel jasen dokaz, da ne vesta nič in da je to Vajino ruvanje proti meni le iz zlobnega namena — meni škodovati — to pa imenujem jaz nesramno obrekovanje napram mojemu podjetju in mojim g. uslužbencem ter ne čakam niti minuto več iskanja stranke, katero lahko iščeta do zadnjega dne. Ako pa objavita še enkrat nerisnico, bodem iskal zadoščenja drugim potom.

Ves Vajin odgovor — gola laž na čelo pritisnjena!

Franc Ravnikar.

Dostavek: Ker od Vaju takozvani mali radeči gospod ni s tem v nikaki zvezi, Vaju prošni, da ga pustita nadalje pri miru, sicer objavi, kako je Vas, g. Hedžet, vaš g. J. K. proti nam tituliral, ter Vas pozdravlja

„mali radeči gospod“.

Gorica, 26. januarja 1909.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Telače ali goveje meso I. vrste.

Vsak dan sproti zaklano. Zadnji kosi in stegno v košarici po 5 kg, čista teža 4 1/2 kg govejega mesa poštarine prosto K 5.20. — Teloče stegno s košarico vred 5 kg, čista teža 4 1/2 K 5.20. — Pitani piščanci s košarico vred 5 kg, čista teža 4 1/2, poštarine prosto K 6.80. — 1 košarica surovega masla 5 kg, čista teža 4 1/2 kg K 10.50. — 1 košarica 5 kg z 2 1/2 kg perutnine ter 2 1/2 kg teleč. stegna K 6.— Zajamčeva je poštarina postrežba.

Moritz Weiss,

ravnatelj razpošiljalnega zavoda v Grybowu, Galicija.

Kinematograf: Salon Central.

Samo 4 dni

(24. 25. 26. in 27. januarja)

Tragični dogodki grozovitega potresa v Messini.

Drugi oddelek pretresljivih dogodkov grozne podzemeljske moči, krivda predstavljajoče nesreče. Prevaženje živih z ladije. — Vdrtje obrežja in železnice. — Goreče poslopje mestnega magistrata. — Spravljanje denarnih omar v shranilnice. — Beg ljudstva iz mesta pri drugem potresu. — Strah prebivalcev. — Odiid ostalega ljudstva na ladijo.

Messina pred potresom.

Zadnje slike prekrasnega mesta pred grozno nesrečo. In več drugih slik komične vsebine.

Predstave: Ob delavnikih ob 5. 1/2. 7. in 8. uri zvečer. V nedeljo predpoldne v 1/2. 11. uri; popoldne ob 2. 3. 4. 5. 6. 7. in 8. uri.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le načina poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, veče, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

GORICA. GORICA.

Narodno podjetje Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

GLOBIN je najboljšje in najfinejše
čistilo za čevlje.
Dobiva se povsod.

Narodno podjetje! Goriška tovarna mila

A. Gabršček

izdeluje vse običajne vrste čistilnega mila.

Priporoča pa v prvi vrsti najboljšje pralno milo:

Koza s solncem (Caprasole),

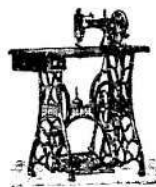
ki se prodaja v korist in z znakom družbe sv. Cirila in Metoda.

Cene konkurenčne, izdelek I. vrste.

Svoji k svojim! Podpirajmo razvoj domače industrije!

Pozor

● pri nakupovanju šivalnih strojev! ●

Denar, kateri se izda za šivalni stroj slabše vrste je izgubljen. Zatorej izbirajte pri nakupu šivalnih strojev blago najboljše vrste. — Najboljše stroje izdeluje tovarna Pfaff v Kaiserlautern. Ako kupite stroj s to znamsko ste lahko zagotovljeni, da niste zavrgli svojega denarja, marveč plodnosno naložili. — V zalogi imam še druge različne šivalne stroje, dvokolesa in stroje za kmetijstvo.

Jos. Dekleva,

trgovec, Gorica ul. Municipio št. 1.
edino zastopstvo.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Račtelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

svetilnice. — Rožni venci. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Le v Gorici

+ tekal. Jos. Verdija 11.

M. Gál, Trst Corso 4.

Specijalna trdka gumijastih predmetov, čevi za vodo, vino, pivo itd. Irigatorji, gumijaste vloge za postelje, nepremočljivo blago K 4, blazine iz gumija za bolnike, brizgalnice za klistiranje od 60 vin. višje. Kopalne bajne in irigatorji pripravni za potovanje. Gumijaste okovi za berglje Higienične nivalne gobe iz gumija, zelo trpežne. Bideji, Higienični predmeti.

Predmeti za bolnike. Termometri za bolnike, kopeli in sobni termometri. — Kompletni irigatorji od K 2-50 višje. — Brizgalnice za nos, ušesa in oči. Pršne kopeli za nos. — Nočne posode tudi za bolnike. — Aparat za bolnike, kateri močijo. — Nosi se na života. — Aparati za steriliziranje mleka za otroke. Zaključki za led. Prsni-iz-oblakki. — Billrot & Mossetig - batist.

Kirurški predmeti Pravat-brizgalnice, berglje, aparati za inhaliranje, vata dr. Bruns 1/4 kg 80 vin. 1/2 kg K 150, 1 kg K 300. — Preveze za otroke, Franca. — Preveze za krčne žile.

Ortopedični predmeti. Nogovnice iz elastike za krčne žile. Kilni pasovi. — Preveze za život. — Ortopedični moderci (Geradehalter), naramnice in podveze za nogovnice.

Dišave za mila, tu - in inozemstva. **Toaletni predmeti.** — Ščetke za zobe in za obleke, glavnički, ogledala itd. — Razpraševalci za dišave.

Dežni plašči

pristno angleški, garantirano nepremočljivo blago za gospode in dame gotovi in po meri od 35 K višje. Cene brez konkurence! Diabolo-Igre. Diabolo-Igre.

Absolvent. trgovske šole

„Wertheimer“ v Pragi

zmožen slovenskega, srbsko-hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter nekoliko češkega,

išče primerne službe.

Ponudbe je pošiljati na naše upravištvo. Isto daje tudi potrebna pojasnila.

Naznanilo.

Uljudno se naproša najemnike spodaj podpisane grajščine, da se zgledajo v nedeljo 30. t. m., ob 1 uri popoldne v zgornji grajščini. Naprošeni so tudi dolžniki te grajščine, da se zgledajo istočasno v svrhu poravnave dolgov, da se izognejo stroškom in neprilikam.

Rihemberg, 23. januarja 1909.

Oskrbništvo grajščine Rihemberg.

Gostilna „pri belem zajcu“ v Gorici, Nunska ulica 11

je preskrbljena z izvrstnimi brskimi in furlanskimi vini, ter kraškimi teranom.

Izborna kuhinja. — Cene zmerne. Na razpolago so tudi hlevi za konje in živino.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Fani Jeseneg.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne ter vsake vrste plošč, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev. Stara dvokolesa se emažirajo po ceni z ognjem pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Novi slovenski ceniki franco

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Iz Ljubljane v New-York

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljuje se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tišlerjevi gostilni.